

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8H-7
M 98

NIKOLLA MULLISI

Gostia

fabula

8JM-2

VI 98

NIKOLLA MULLISI

GOSTIA

— fabula —

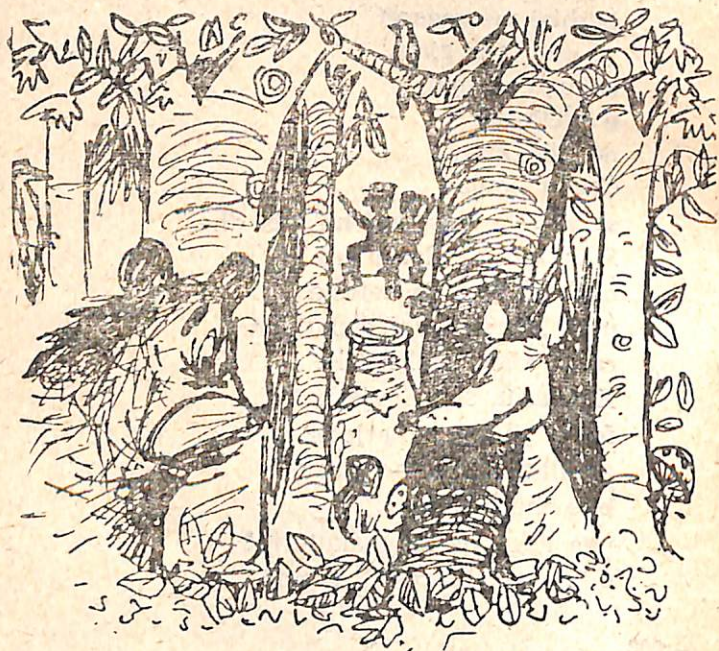

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

KUSH ËSHTE FAJTORI?

Njëherë gjahtarët,
bashkë me zagarët,
të etur për gjah,
shkuan në pyll;
e rrethuan
në çdo krah
dhe u betuan
se s'do të linin kafshë mbi dhe.
Egërsirat, të alarmuara
nga kjo gjendje befasie,
u mblodhën për të diskutuar
rreth kësaj fatkeqësie.
Xha ariu, si m'i vjetër,
foli i pari: — Patjetër
gjahtarët janë zemëruar,
bile dhe revoltuar
nga ujku, që me makutërinë
e tij, ua shfarosi bagëtinë...

— S'e besoj, — tha ujku
që për të gjitha këto unë të jem fajtor
sepse, fundi i fundit,
s'jam vetëm unë që i bëj dëm katundit;
mendoj se tërë kleçka
qëndron te feçka
e derrat, që u bie më qafë
arave të mbjella me misër e patate.
Atë çast derri kërriti rëndë-rëndë
— S'duhet të na hidhet faji ne derrave

që ushqehemi vetëm me rrënjë e lëndë.
— Kush pra ka faj? — pyeti ariu i tërbuar. —
Me sa ma pret kjo rradake, —
tha derri, — ata janë egërsuar
me dhëlpërën dinake,
që ua fshiu krejt shpendët shtëpiake.
— Kjo që thoni, or vëlla,
është të flasësh badiava,
sepse ata s'e kanë hallë
tek ndonjë pulë që u ha
më të rrallë.
— Po pse pra na kanë rrethuar? —
bërtiti arriu i zëmëruar.
— Kjo është shumë e qartë, zotëri.
Ata duan të zënë bilbilin.
— E përse? — u hodh ariu.
— Përseja kuptohet vetiu,
e duan t'u këndojë
në ndonjë gosti
kur ata hanë, pinë e ngrenë dolli...

UJKU DHE QENGJI

Një qengj etjen ishte duke shuar
në një burim ujëkufluar.

Një ujk i agjëruar që sillej në ato anë
me barkun zgrop i qaset pranë.

— Si ta turbullosh ujin, që kur u bëre trim? —
i thotë bisha me tërbim.

— Për trimërinë tënde të kam për të dënuar.

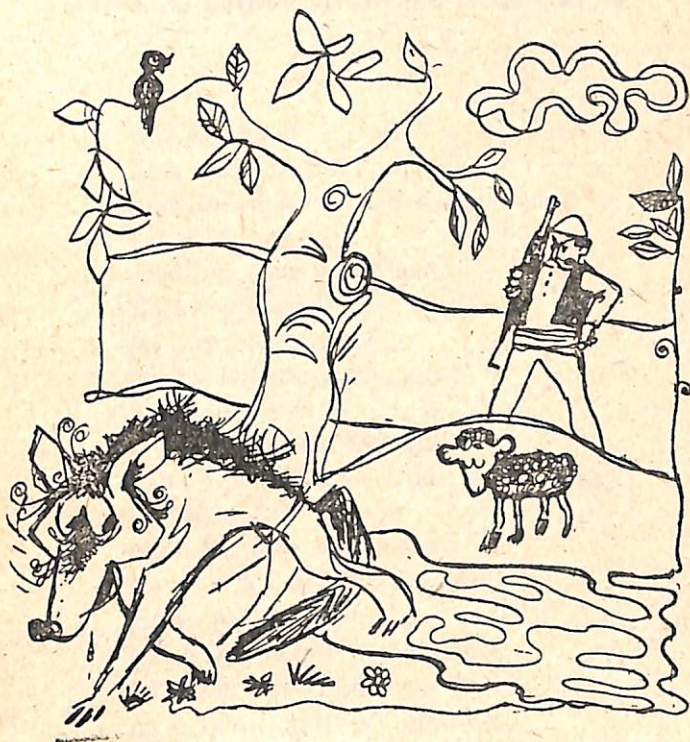
— O mbret, — përgjigjet qengji, — Lartmadhëria
juaj

gjakun mos ta turbullojë,
por më mirë le të shikojë
se pi ujë në vendin tim,
në burim,

njëzet çapa më poshtë se Ju,
kështu që s'e kuptoj
si ujët mund ta turbulloj.

— E turbullon, — i thotë bisha e pamëshirme;
dhe vitin e kaluar ti më ke sharë një herë.

— Po si të paskam sharë, kur ende s'kisha lerë?
përgjigjet qengji, — unë edhe po pi sisë...
— Në mos ti, vëllai. — Po s'kam asnjë.
— Atëhere ndonjë nga të shtëpisë,
tha ujku dhe, kur me bisht të syrit pa

çobanin që ish qasur fare pranë
me pushkë në duar, i tmerruar, tha:
— Mos ki frikë, mor budalla,
unë qesha me ty, bëra shaka —
dhe iku dalëngadalë
me bisht ndër shalë.

GJYSHJA, DALLËNDYSHJA DHE USTAI

Një gjyshe,
kish dalë në ballkon
dhe po shikonte një dallëndyshe
tek ndërtonte
çerdhen e saj familjare.
Nën të një usta,
pa u merakosur fare,
diç meremetonte me suva.
Atëhere gjyshja,
si i pa mirë këta dy ustallarë,
i tha mурatorit: — Çudi, dallëndyshja
pa çekiç e pa sqepar
ndërton tërë atë shtëpi
me goxha rregull e pastërti,
kurse ju, o të gjorë,
qofshi suvaxhinj o mурatorë,
edhe për një copë tullë
na e bëni shtëpinë rrëmullë.

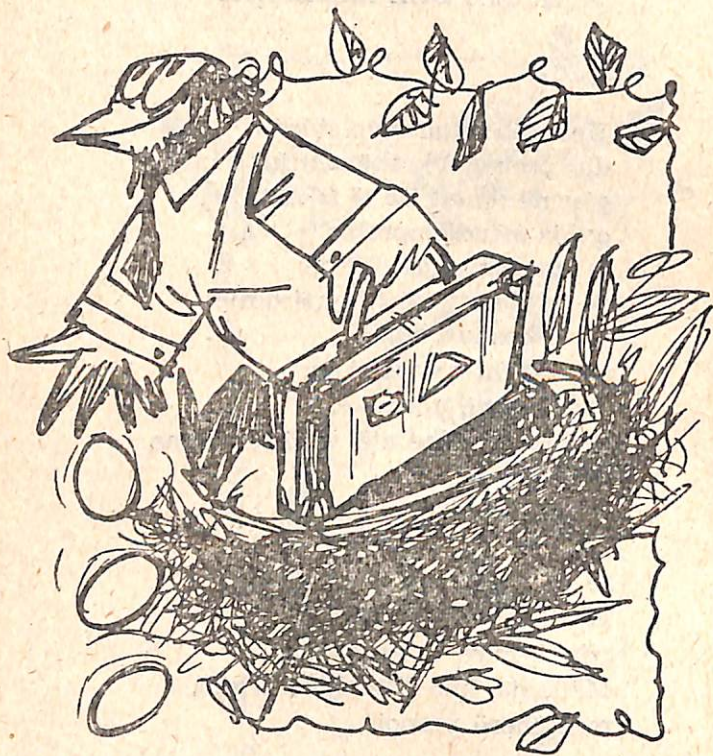
— Mirë bëni, gjyshe, që kritikoni,
por mos harroni
(dhe këtë s'e them për shfajësim)
se ajo shkon vit për vit jashtë
për specializim.

QYQJA DHE MËLLËNJA

Kur dëbora maleve shkriu
dhe pranvera krahët shtriu
gjer në skutat më të fshehta,
qyqja mëndjemprehta
iu lut mëllënjës fqinjë,
që rrinte aty në një mërqinjë:
— E dashur mike,
nga dimëri i sivjetshëm
dola shumë anemike,
kështu që edhe atë vezë të vetme
që pjell, për fat,
ta ngroh, s'kam takat;
ndaj të bëj një lutje —
të vë timen me vezët e tua;
ishallah këtej e tutje
për të mirë ta paça hua.
Mëllënja, kur këto fjalë dëgjoi,
menjëherë pranoi.

Pasi shkuan disa ditë,
zogu i qyqes doli në dritë.
Mëllenjës, kur e pa atë fatkeq
të qullur e të zhveshur mos më keq,
iu dhimbs shumë të zezës

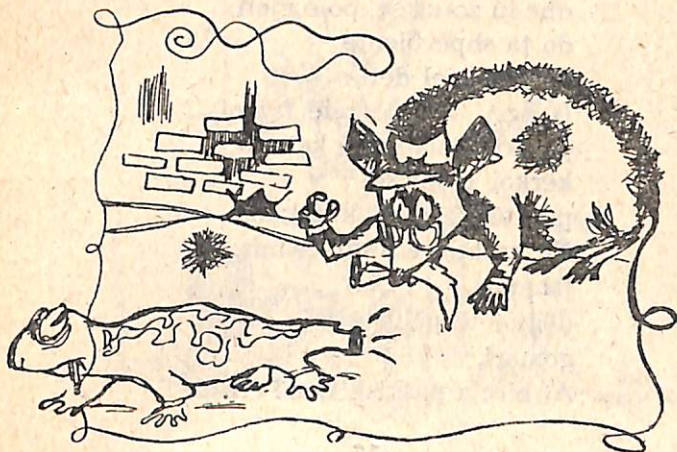

dhe vendosi sa më parë
t'i japë ushqim suplementar.
Por nuk zgjati shumë kjo dietë,
sepse zogu i qyqes bukëshkalë,
me t'u bërë me fletë,
i flaku tej vezët e mëllenjës së shkretë
dhe vetë u zhduk në mal.

HARDHUCA DHE MIU

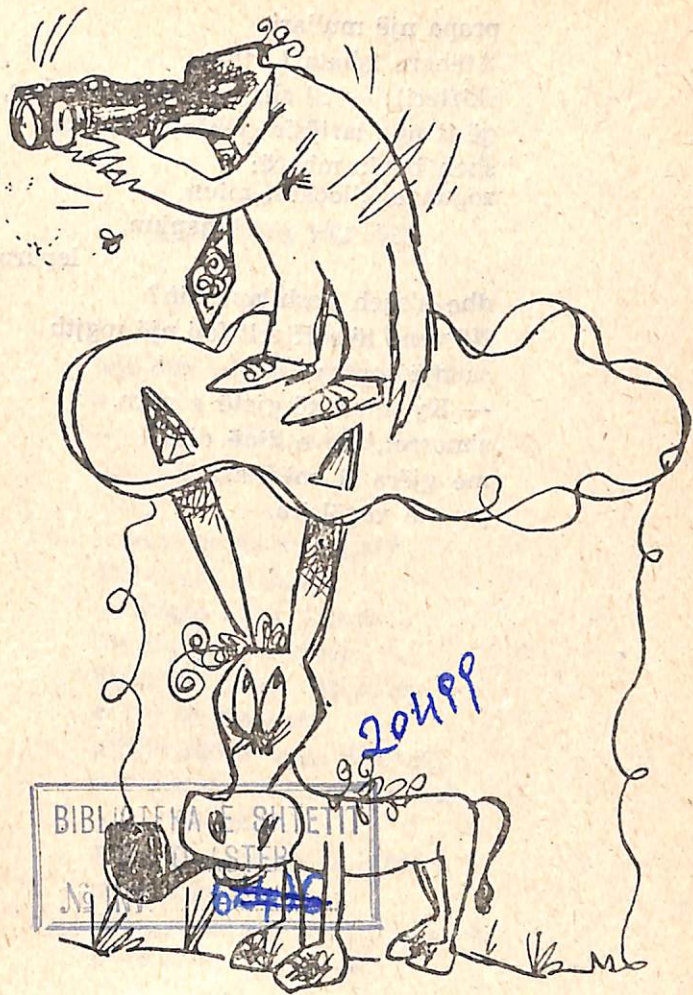
Dikur, hardhuca dhe miu
zunë shoqëri
ashtu vetiu:
helbete, ishin ngrohur në një diell
e lagur në një shi.
Miu menjëherë zuri të ngrinte në qiell
virtutet e këtij zvarraniku,
urtësinë, mënçurinë,
shkathtësinë
dhe shpejtësinë prej sputniku.
Hardhuca këto lavdërime,
që bëheshin me pekule e nderime,
s'i honepste fare
dhe as i besohej,
por fundi ngushullohej,
se të tëra ishin pa pare.
Mirëpo një ditë miu tinzar,
i njohur si kusar,

befasisht
e kapi hardhucën mu në bisht
e i tha: — Mjaft bëmë shaka,
tani erdhi radha të të ha!
— Pse? — pyeti hardhuca dhe u step.
— Sepse ashtu m'u shkrep.
Hardhuca atëhere
e mblodhi veten menjëherë
dhe automatikisht
këputi një copë bisht
e ja la në gojë miut;
pastaj iku e u bë si veriu
që të mos e shihte kurrë më
atë turi miu.

FSHATARI DHE SKIFTERI

Një ditë një fshatari
i humbi gomari;
kërkoi sa kërkoi në fqinjë e bot',
por atë s'e gjeti dot,
ndaj iu lut skifterit
veshgjatin t'ia gjente
dhe iu zotua se, po e gjeti,
do ta shpërblente
me një gjel deti,
U ngrit lart në retë fajkoi,
pastaj u suall mbi katund;
kërkoi e kërkoi
po atë s'e gjeti kurrkund.
Në kulmin e dëshpërimit,
fshatari,
dëgjoji të pëlliste
gomari,
Ai birçja paskish qenë rrasur

- prapa një mullari.
Atëhere fshatari i tha
skifterit: — Si shpjegohet, o kumbar,
që ti nga lartësira tepër të mëdha
sheh botën mbarë:
zogun e kllockës, miun,
zhapiun,
lepurushin

dhe s'sheh veshllapushin?
Në vend të skifterit foli një zogjth
sa një toph:
— Ky, mor, të gjetë e mira,
s'merret, siç e dinë disa,
me gjëra të mëdha,
po me vogëlsira.

KROI DHE PËRROI

Një ditë përroi shkoi te kroi
e i tha:
— Dëgjo këtu, vëlla,
pak ujë dua,
hëna, hëna,
se vera që sivjet e gjatë
dhe shumë e thatë...
— Dëgjo këtu, përroi:
më do dhe të dua;
kemi një nënë, një baba;
si më të moshuar
gjithmonë të kam dëgjuar;
por kur ti turre me furtunë
e rrapëllimë,
kur merr e shpie në lumë
ndonjë lëndinë,
një pemë, një lopë e një ka,
s'honepse dot, vëlla!

Sharjet, mallëkimet,
lotët, rënkimet
veç unë i dëgjoj,
se ti atëhere bëhe thumb
edhe logjikën humb.
Fshatarët ta kanë bërë benë,
do të ta lozin fenë...
Ha, ha, ha! — qeshi përroi, —
mua,
që jam goxha përrua!..
— Mos u habit aspak, — tha kroi, —
dëgjo vëllanë;
se do të gjesh belanë;
ata po hapin goxha male,
ndërtojnë hidrocentrale
dhe po bëjnë zap shumë lumenj
me krahët fuqiplote,
që janë më të mëdhenj
se sa zotria jote.

MERIMANGA DHE TEZGJAISTJA

Merimangës iu shkrep një ditë
të shkojë në një kombinat
tekstilesh,
jo për të marrë zanat,
po për një vizitë.
Hyri n'oborr, pastaj në fabrikë,
atje ku maqinat punonin
me zhurmë sa të shurdhonin;
hodhi sytë përreth me frikë
dhe pyeti: — Ku është pëlhura?
— Këtu është filatura —
i tha një vajzë punëtore,
e veshur me të bardha, si top dëbore.
— Këtej bëhet fije-fije pambuku,
pastaj kalon nëpër ca tuba kauçuku
e lidhet ndër masurë;
andej futet në tezgjah,
ku rrihet shpejt dhe pa krah'

dhe... bëhet pëlhurë.

Merimanga me këto që pa duke shetitur,
mbeti shumë e mahnitur.

— Nuk më thua, shoqja punëtore,
përse duhen tërë këto marifete?

Sepse unë për vete,

që end si ju pëlhurë,

nuk kam nga këto që pashë,

tezgjah, ngjyrosje, filaturë

e më the të thashë;

kam një mekanizëm të thjeshtë fare,

që e kam marrë thuajse pa pare,

kurse ju, o motra ime,

bëkërki shumë shpenzime.

Tezgjaistja ia ktheu aty për aty:

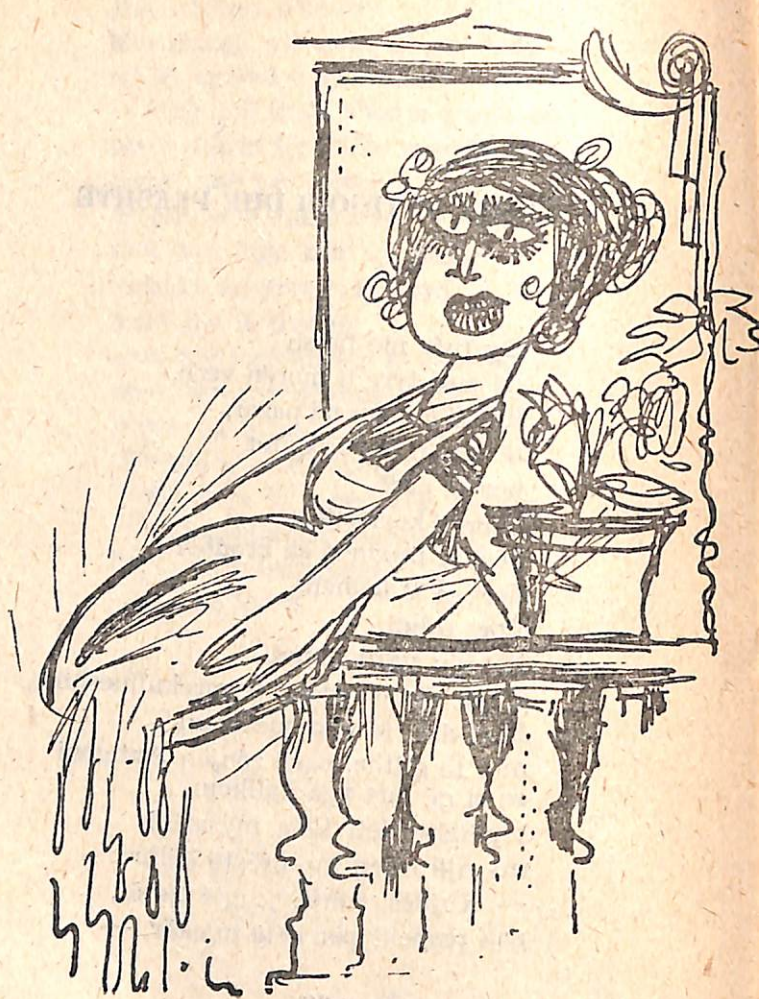
— Ne prodhojmë pëlhurë,

kurse ju merimangat

cerga në murë.

ZONJA ANTIGONI DHE PRESHTË

Dy tufa me presh
në mes tyre u morën vesh,
kur u takuan në pazar,
të dilnin nëpër qytet
për të parë
ndonjë kuriozitet;
kështu brodhën sa brodhën,
der' sa u lodhën.
Por, fundi,
kot s'u vajti mundi.
Panë shumë gjëra të mrekullueshme,
bile, disa të pabesueshme;
mbi të gjitha, panë zonjën Antigoni
se si që lart nga ballkoni
i përshëndeti këta mysafirë
me një legen me ujë të këllirë.
— Kujdes, zonjë, jo gjë tjetër,
pak respekt për këtë mjekër, —

thanë preshtë. Por zonja Antigoni
përsëri që nga ballkoni
miqt' i kënaqi
me një legen tjetër plehrash
dhe bishtrash spinaqi.

— O burra t'ikim, — thanë tufat me
presh, —

se mos kushedi zonja Antigoni,
qoftë larg nesh,
hidhet edhe vetë nga ballkoni,
pastaj ec e merru vesh.

GOMARJA DHE MUSHKA

Gomarja, që në dasmë ish thirrë
të mbarte ujë për të pirë,
padashur, njëherë,
kur i shkau këmba
le që theu tër'ato shtëmba,
po desh ra dhe në humnerë.
Erdhën në vendin e ngjarjes plot
dhe panë se gomarja s'ngrihej dot.
Një mushkë, që kulloste në lëndinë,
s'kujtohej fare t'i vinte në ndihmë
Gomarja, pa masë e inatosur,
thirri si e xhindosur:
— Tundu vendit, moj shushkë.
Të linda, të rrita, të bëra mushkë,
më ke nënë, jam gomarja!
— Gomarllëqe! —
gjegji mushka, —

sht, mos të të dëgjojë krushka.
Kush ta ka futur në kokë,
këtë gënjeshtër me okë?
Unë, oj tungjatjeta, s'pëllas që me natë,
as jam veshgjatë,
as merrem nëpër gojë,
as vihem në lojë,
unë jam ajo që jam,
po ty nënë s'të kam.
Ata që e dëgjuan,
u munduan
t'a bindnin atë kokëngjeshur,
po mushkës i hypi,
s'i mbushej që s'i mbushej qypi.
— Lëreni kokëshkretën! —
thirri më në fund veshgjati.
Dikur ajo e krisur
do ta gjejë belanë.
Dhe vërtet një ditë,
siç u muar vesh,
ajo e kishte gjetur ustanë.
Gomarja, kur e pa
se mushka ishte bërë lëre mos e nga,
tha urtë e butë:
— Hajt, se kështu i do mushka drutë.

SPORTELISTI DHE KRIMBI I MËNDAFSHIT

- Edhe një herë emrin, si e thatë? —
pyeti sportelisti
një klient të gjatë e të thatë.
— Krimb — gjegji klienti nga salloni.
— Dree, të mora për basketbollist!
Profesioni?
— Punëtor mëndafshi.
— Ku punon, në ç'fabrikë?
— Në një fshikzë.
— Bëheni shumë punëtorë?
— Jo, vetëm unë.
— Ç'thua, si mund të punojë një njeri
i vetëm, pa shoqëri?!
Nejse, ç'urdhëron?
— Një dhomë më vete, mundësisht
të jetë e mënjanët,
pa penxhere e ballkon,
e mbyllur hermetikisht

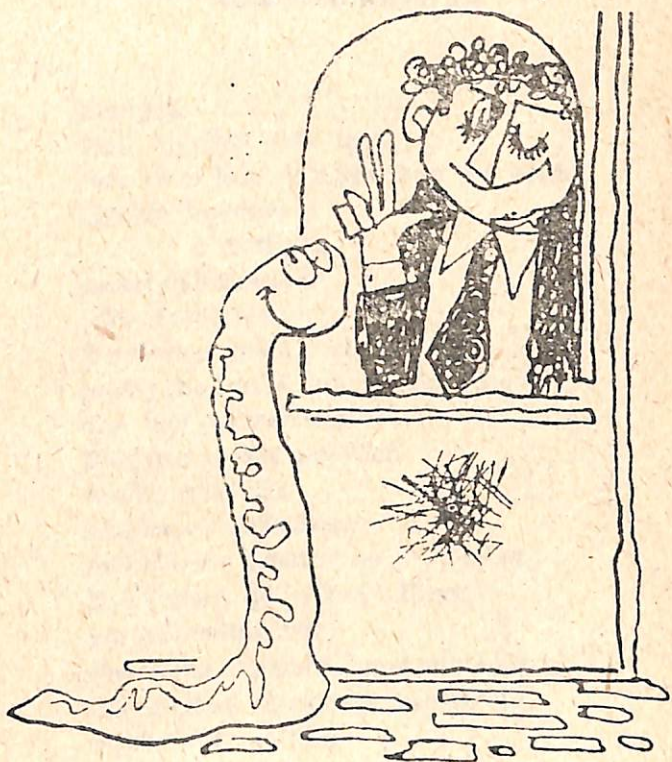
në të katër anët.

— Si, ore, si? Qenke torovel.

S'e ditkërke që këtu është hotel?

— E di si urdhëron!

— Atëhere ç'kërkon?

— Një dhomë si e di ti, —
dhe i shkeli njërin sy.
— Mirë — tha sportelisti, —
do ta rregullojmë dhe një vend për ty
veç, më qafsh!
Mos harro të më ruash
tri metra mëndafsh.

GOMARI DHE BAGËTIA

Mëngjez.

Dielli ngrihet mbi mal,
përkëdhel lulet e ngarkuara me vesë.

Zgjohet bagëtia,
shpeshëria,

pastaj dalëngadalë
edhe fshatarësia.

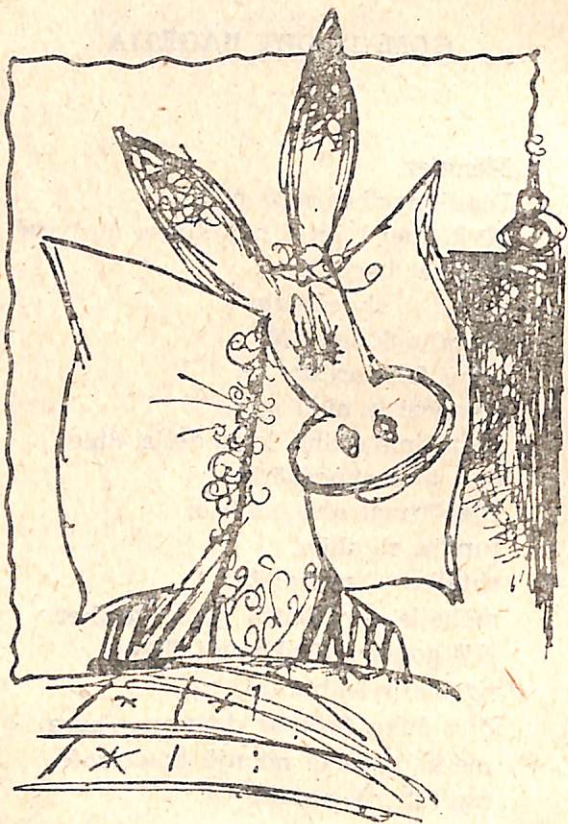
Këndezi ia nis i pari,
pastaj me radhë, lopa, delja, dhia
dhe tërë shpeshëria.

Blegërimat dhe pëllitjet
tundin shtallën,

shtalla — mëhallën,
mëhalla — fshatin që përtërihet.

Një gomar, që akoma i flihet,
ngrihet rrëmbimthi
dhe duke fërkuar duart me hare
me shpresë të ndonjë katastrofe
ngjitet në shtallë

për të parë
se çfarë ka ngjarë.
— Ç'kini, o të uruar! —
u thotë gomari bagëtisë, —

jini tërbuar
apo e mira ju ka harlisë.
Ndonjëri,
q'ë ka në majë të gjuhës kritikën,
kujton se stallieri
ju ka ngulur thikën.
Qeshën bagëtitë, ha, ha, ha!

— Pika që s'të ra,
ne blegërijmë e pëllasim
që, jo vetëm të pëlcasin
ujqit, çakejtë e të tjerë,
por edhe sepse sot, ne
gëzojmë jetën
në stallën e re.

«Lum si ju, tha gomari me vete,
mbi ne gomarët vlon akoma huri —
le po tani na kanë nxjerrë
dhe nga hauri.»

PULA DHE VEZA

Pula dhe veza
haheshin përditë
se cila nga ato
kish dalë në dritë
e para.

Pula thosh: — Unë të bëra ty,
veza thosh: — Unë të bëra ty.
— Ç'keni që ziheni, o të uruara, —
u tha një ditë gjeli,

pendëshkruar.

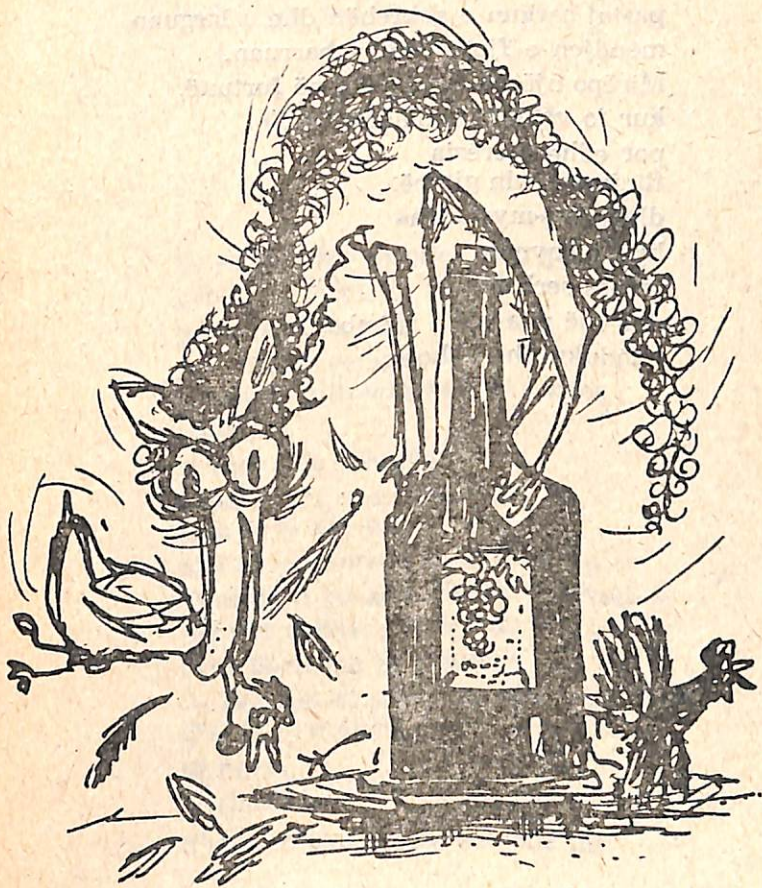
I tha pula: — A nuk më thua,
veza më bëri mua,
apo unë vezën?
Gjeli, pa u menduar shumë,
tha: — Pse e diskutoni këtë punë?
Vezën e bëra unë.

DHELPËRA DHE SHPESHËRIA

Shpeshëria e furriqeve dhe qymezeve
ftuan njëherë për darkë
dhelprën plakë;
krahas darkës, pijeve dhe mezeve
ata ngritën aty përqark
një goxha çark,
kështu që kjo grackë
do të qe një dackë
për dhelprën mëndjeprehtë;
ta mbante vath në vesh
për jetë.
Shpeshëria e pritën atë natë,
të nesërmen,
të pasnesërmen,
por kaloi një kohë e gjatë
dhe krushka s'vinte aty,
s'dukej fare me sy.
Duket se ajo e pabesë

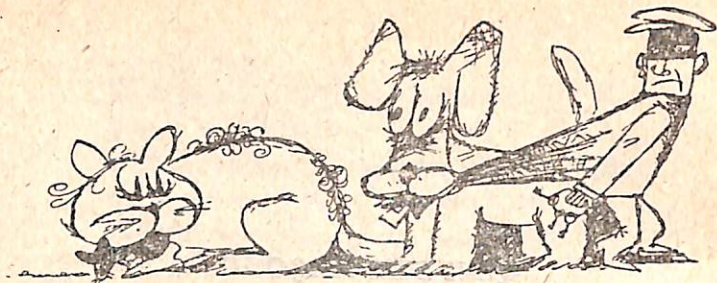
Small text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

i kish rënë hilesë.
Shpeshëria pritën sa pritën
gjersa u mërzitën,
pastaj çarkun e shkrehën dhe u larguan,
mendjen e fjetën dhe e harruan.
Mirëpo një natë, në shi e në furtunë,
kur jo vetëm shpeshëria,
por edhe njerëzia
flinin e bënin gjumë,
dhelpra «mysafirja»
hyri në qymez
serbes-serbes
dhe një nga një i rrëmbeu,
i zhdukuri dhe i shqeu.

QENI DHE MAÇOKU

Se sa shkojnë maçoku dhe qeni,
këtë s'është zor ta themi,
pasi, në të vërtetë,
ju i njihni vetë.
Grindjen gjithmonë i pari e ndez
babloku;
mirëpo, një mëngjez
ndodhi ndryshe. Maçoku
kish zënë një mi
dhe po e tororiste në gojën e tij.
Qeni që e pa këtë skenë, u revoltua,
por për të mos e zemëruar,
i tha dacit me zë atëror:
— Lëshoje të shkretin, mos u bën mizor!
Ç'të bëri, o ditëzi,
të ngau,
të shau?
S'ia vlen të merresh me një mi.

Pa le një ditë si bie lota,
s'dihet, bota është me rrota.
Mirëpo maçoku, që e dinte mirë
se ai lehte kot nën zinxhirë,
më s'priti,
po dacërisht miun kullufiti.
Një natë rastisi që nëpër avlli
këcyen ca kusarë
dhe hynë në shtëpi
për të vjedhur, sigurisht.
Qeni, që rrinte vazhdimisht
në përgjim,
nisi të lehte me tërbim.
Maçoku, kur e pa se kolegu po çirrej,
i tha: — Ç'është tërë ky zemërim,
o vëlla, dhe ku është parë
që qentë të merren me kusarë?
Pa le një ditë si bie lota,
s'dihet, bota është me rrota.
Qeni s'e kuptoi romuzin, s'e zgjati,
por bëri ashtu si ia donte zanati.

G O S T I A

Dhelpëra,
që njihet për dhelpëri,
njëherë na propozoi
të ftoj'
për darkë
tërë kafshët dhe shpendët.
— Si thoni? — u pleqëruan
shtëpiakët. — Vemi a s'vemi?
— Të vemi, të vemi —
ia priti gomari, që hiqej si m'i zoti, —
të mblidhemi një herë si qëmoti
pa dallim race, seksi, lloji
dhe soji.
Erdhi dita e u mblodhën
dhe hodhën
në diskutim
një projektvendim

mbi mënyrën e organizimit
të gosisë, ushqimit, dëfrimit...

I pari u ngrit ariu e tha:

— Mua për meze më mjafton një ka
dhe një zamzanë me verë.

Pastaj u ngrit ujku menjëherë:

— Unë për vete, propozoj në radhë të parë
të them ca dele, qengja e gomarë.

— Kështu, or byrazer, — ia priti dhelpëra —
hesapi s'na del.

Unë nga ana ime

them të mos bëjmë shumë shpenzime.

Në këtë gosti,

mjafton të kemi për meze nga një gjel

dhe një gotë raki.

— Po të merrnim mend' e tua. —
tha çakalli, —

vaj halli!

E ku na del

ne mezeja me nga një gjel?

Do hamë e do pimë, o e gjorë,

s'kemi nge të mbajmë barkun me dorë.

Shtëpiakët,

që n'atë «mexhiliz» ishin më të pakët,

sy ndër sy u panë

edhe thanë:

— Ç'deshëm që morëm mendt' e gomarit,

ramë e u mpleksëm me këtë shoqëri

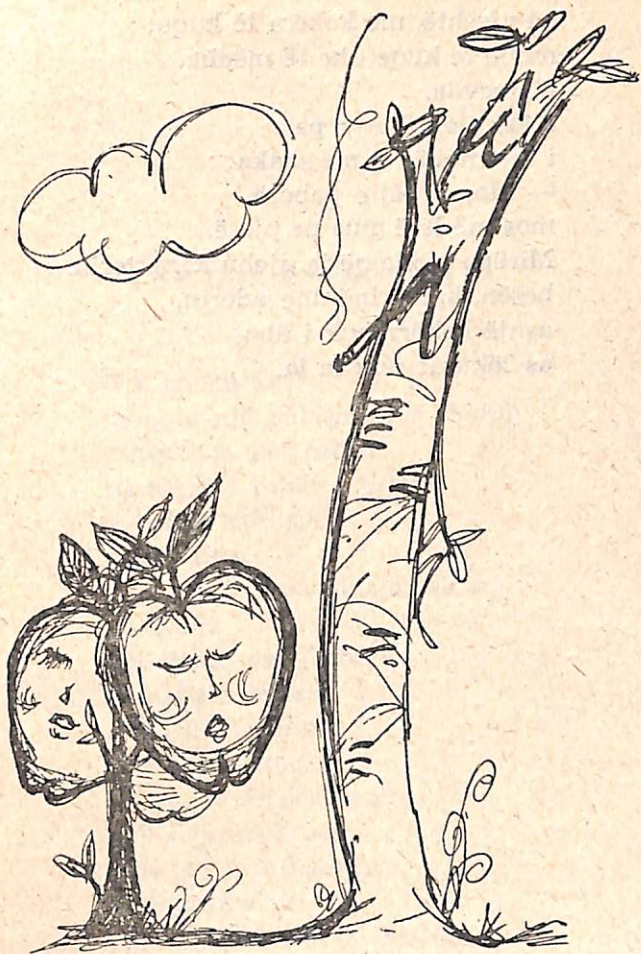
të hurit e të litarit, —

dhe ikën e u shpërndanë,

shochoqin më s'e panë.

PLEPI DHE MOLLA

Një mollë dhe një plep
lindën në një ditë bashkë
dhe u tundën në një djep
si dy binjakë;
bashkë u rritën këta dy fidanë,
të mirat dhe të ligat
bashkë i ndanë.
Por ku mbaruan shkollën,
plepi filloi ta kaloj' mollën;
hodhi shtat, u rrit goxha,
trupi tij shkoi n'hava.
Paskëtaj harroi shokun e fëminisë,
harroi lodrat, djepin, ninullat e foshnjërisë;
dhe pastaj askujt s'i fliste
se çfarë bënte e ç'nanuriste
atje lart tok me erën.
Kaloj dimri, erdh pranvera,
molla u mbush me burbuqe,

në vjeshtë, me kokrra të kuqe:
mollë të kuqe dhe të mëdha,
për sevda.
Këtë plepi kur e pa,
i tha mollës si me shaka:
— Mos u bëj e pabesë,
mos më lerë mua pa pjesë.
Mirëpo molla që ia njohu karakterin,
besën, burrërinë dhe nderin,
asnjë kokërr nuk i dha,
as lëkurat nuk ia la.

UNË DHE PAPAGALLI

Një shoku im
mbante një papagall në shtëpi,
ashtu kot, për stoli.
Ai shpend mjaft i zgjuar
e kishte mësuar
emrin tim
dhe, sa herë që shkoja tek ai,
në kafaz,
përsëriste pa pushim
të njëjtin avaz:
Gim, Gim, Gim!
Kisha disa muaj
pa vajtur te shoku im,
por ai i mallkuar
nuk më kish harruar
dhe, sa më pa,
nisi të përsëriste pa pushim

emrin tim:
Gim, Gim, Gim!
Qesha dhe m'u kujtua atças,
shoku Anastas,
që në çdo mbledhje profesionale
bluante të njëjtin avaz —
tamam si papagalli
në kafaz.

BLETA DHE PLESHTI

Bleta punëtore,
e dhënë pas punës aty te zgjoi,
e harroi
dhe la pas dore
takimin me pleshtin.
Një ditë ajo i çoi fjalë
e i la takim
mu te ura në të dalë.
— Më kishit kërkuar? —
pyeti pleshti, me një kërcim
pa kuptim.
— Diku kam lexuar,
nëpër gazeta, —
e hapi bisedën bleta, —
se na qenke atlet i shkëlqyeshëm;
nuk di sa janë të vërteta.
— Jo vetëm aq, — tha pleshti i papërtueshëm, —
por dhe kërcimtar
i kategorisë së parë.

Bile, në kërcim me një hap,
o zonja bletë,
mendja ma thotë
s'ma kalon atlet
në botë.
— Vërtet?! Urime, përgëzime
nga ana ime!
Ti me këto cilësira
bën çudira
S'marr vesh përse
kërcen kurriz më kurriz
e më shtetit
si parazit?!

PASQYRA E LËNDËS

	Faqe
Kush është fajtori?	3
Ujku dhe qengji	6
Gjyshja, dallëndyshja dhe ustai	9
Qyqja dhe mëllënja	11
Hardhuca dhe miu	14
Fshatari dhe skifteri	16
Kroi dhe përroi	19
Merimanga dhe tezgjaistja	21
Zonja Antigoni dhe preshtë	23
Gomarja dhe mushka	26
Sportelisti dhe krimbi i mëndafshit	28
Gomari dhe bagëtia	31
Pula dhe veza	34
Dhelpëra dhe shpeshëria	36
Qeni dhe maçoku	39
Gostia	41
Plepi dhe molla	44
Unë dhe papagalli	47
Bleta dhe pleshti.	49

Redaktor: RAMAZAN VOZGA
Piktor: BARDHYL FICO

Tirazhi 3.000 kopje Format 70x100/32 Stash: 2204-72

Shtyp. Drejtoria Qendrore Poligrafike
Shtypshkronja «3 NËNTORI» — Tiranë, 1974